

የሰ/መ/ቁ. 145733

ሕዳር 28 ቀን 2011 ዓ.ም

ዳኞች፡- ብርሃኑ አመነው.

በዕውቀት በላይ

እንዳሻው አዳነ

ሃይሉ ነጋሽ

እትመት አሠፋ.

አመልካች፡- አቶ ኤበሳ አመንቴ ጃለታ -

ተጠሪዎች፡- 1. የአዲስ ከተማ ክ/ከተማ አካባቢ ጥበቃ ፅ/ቤት

2. የአዲስ ከተማ ክ/ከተማ አካባቢ ንግድና እንዲስቱሪ ፅ/ቤት

መዝገቡ የተቀጠረው ለምርመራ ነው በመሆኑም ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍርድ

የዚህ የሰበር አቤቱታ ምክንያት የሆነው በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት መዝገብ ቁጥር 26794 ሰኔ 12 ቀን 2009 ዓ/ም በዋለው ችሎት የሰጠው ውሳኔ በመቃወም የቀረበ ነው።

ጉዳዩ በአዲስ አበባ ከተማ የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የተጀመረ ሲሆን የአሁን አመልካች የሥር ፍርድ ቤት ከላሽ ተጠሪዎች ደግሞ ተከላሾች እንደነበሩ መዝገቡ ያመለክታል። አመልካች በስር ፍርድ ቤት ያቀረበው ክስ ይዘት፡- በአራዳ ክ/ከተማ ወረዳ 5 የቤት ቁጥር 108 ከግለሰብ ላይ በመከራየት ከ2ኛ ተከላሽ መ/ቤት በተሰጠኝ የዋና ምዝገባ ምስክር ወረቀት የንግድ ስራ ፍቃድ የሆቴል ድርጅት በማቋቋም አገልግሎት ላይ እያለሁ ከላሽ ለ2009 ዓ/ም የግብር ዘመን ለገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ሊከፈል

የሚገባውን የመንግስት ግብር በመክፈል እና ለ2009 ዓ/ም የግብር ዘመን የንግድ ስራ ፍቃድ እንዲታደስ የሚፈቅድ ክሊራንስ በመቀበል 2ኛ ተከላሽ ጥያቄ በቀረበለት በአጭር ጊዜ ውስጥ የከላሽን ንግድ ስራ ፍቃድ ማደስ ሲገባው አላግባብ ለረጅም ጊዜያት ሲያጉላላኝ ከቆየ በኋላ በቀን 28/04/2009 ዓ/ም በተፃፈ ደብዳቤ የአዲስ ከተማ ክ/ከተማ የአካባቢ ዕ/ቤት የንግድ ስራ ፍቃድ እንዲታገድ ስላሳወቀኝ የንግድ ስራ ፍቃድ ስራ ፍቃድ ስም በማለት ክልከላ ከማድረጉ በላይ የንግድ ስራ ፍቃድ ታግዷል በማለት በቀን 28/04/2009 ዓ/ም የተፃፈ የማሳወቂያ ደብዳቤ ሰጥቶኛል። ስለሆነም የንግድ ስራ ፍቃድን ያገዱኝ እና እንዳይታደስ የከለከሉኝ ያለአግባብ ስለሆነ ክልከላው ተነስቶ የንግድ ስራ ፍቃዳቸው እንዲታደስ ይወሰንላቸው ዘንድ ዳኝነት መጠየቁን የሚያሳይ ነው።

የአሁኑ ተጠሪዎች በበኩላቸው በስር ፍርድ ቤት ተከላሾች በመሆን በሰጡት መልስ በከላሽ የንግድ ድርጅት ላይ በተደጋጋሚ በተደረገ የድምፅ ልኬት ከላሽ የሚለቀቀው የድምፅ ማጉያው ድምፅ ከሚፈቀድው ድምፅ ልኬት በላይ በመሆኑ በአካባቢው ነዋሪዎች ላይ ከፍተኛ የድምፅ ብክለት እያደረሰ ስለመሆኑ በባለሞያ የተረጋገጠ በመሆኑ የተወሰደው አስተዳደራዊ እርምጃ በአግባቡ መሆኑ በመግለፅ የቀረበው ክስ ውድቅ ሊደረግ ይገባል በማለት ተከራክረዋል።

ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የዳኝነት ሥልጣኑ የተመለከተው የአዲስ አበባ ከተማ የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የግራ ቀኙን ክርክር እና ማስረጃ ከመረመረ በኋላ የአመልካች የንግድ ስራ ፍቃድ የታገደውና እንዳይታደስ የተከለከለው ከህግ ውጪ ነው በማለት የስር 2ኛ ተከላሽ የነበረው አዲስ ከተማ ክ/ከተማ የንግድ ዕ/ቤት ተጠሪን የንግድ ስራ ፍቃድ ያገደውና እንዳይታደስ የከለከለው ከህግ ውጪ ነው ። የአመልካች የንግድ ስራ ፍቃድ ሊታደስ ይገባል ሲል ወስኗል። ተጠሪዎች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሰኘት ለአዲስ አበባ ከተማ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ይግባኝ አቤቱታ ያቀረቡ ቢሆንም አቤቱታቸው ተቀባይነት አላገኘም። በመቀጠል ተጠሪዎች የሰበር አቤቱታቸው በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አቅርበው ፍርድ ቤቱ ግራ ቀኙን ካከራከረ በኋላ የስር ፍርድ ቤቶች ውሳኔ በመሻር በንግድ ምዝገባ ፍቃድ አዋጅ ቁጥር 980/2008 ዓንቀፅ 46 መሠረት አግባብ ባለው አካል አስተዳደራዊ እርምጃዎች የተወሰደበት ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀፅ 47 ንኡስ አንቀፅ 3

መሠረት በህግ ጉዳይ ላይ ይግባኝ ቅሬታ ካለው ጉዳዩን ለፍርድ ቤት ማቅረብ ያለበት ለአዲስ አበባ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በይግባኝ እንጂ በቀጥታ ክስ ለአዲስ አበባ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ሊቀርብ አይገባም በማለት ውሳኔ ሰጥቷል። አሁን በአመልካች የቀረበው አቤቱታ ይህ ውሳኔ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት የተፈጸመበት በመሆኑ ሊታረም ይገባል በማለት ነው።

የአመልካች ቅሬታ ይዘት ባጭሩ :- የአዲስ አበባ ከተማ ሰበር ሰሚ ችሎት በአዋጅ ቁጥር 980/2008 አንቀፅ 46 እና 47 መሰረት በአስተዳደር አካል የተወሰዱት ውሳኔዎች ላይ ቅሬታ ያለው ማንኛውም ሰው በህግ ጉዳይ ላይ ስልጣን ላለው ፍርድቤት ይግባኝ ሊያቀርብ ይገባል ሲባል ጉዳዩ መቅረብ ያለበት ለይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት እንጂ ለመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አይደለም በማለት ውሳኔ መስጠቱ በህገ መንግስቱ አንቀፅ 79 መሰረት የተቀመጠውን መብት የጣሰና መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ስለሆነ ሊሻር ይገባል የሚል ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ ተመርምሮ በሰበር ችሎት እንዲታይ በመደረጉ 1ኛ ተጠሪ መልስ በፅሁፍ የሰጠ ሲሆን ለ2ኛ ተጠሪ አመልካች መጥሪያ ባለመውሰዳቸው አመልካች በ2ኛ ተጠሪ ላይ ያቀረበው ቅሬታ እንዳልፈለገው ተቆጥሮ የታለፈ ስለመሆኑ መዝገቡ ያመለክታል።

የጉዳዩ አመጣጥ በአጭሩ ከላይ የተገለጸው ነው። እኛም በሰበር አጣሪው ችሎት እንዲጣራ የተያዘውን ነጥብ ከግራ ቀኙ ክርክር፣ ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና ለጉዳዩ አግባብነት ካላቸው ሕጎች ጋር በማገናዘብ እንደሚከተለው መርምረንዋል ። እንደመረመርነው አመልካች በስር ፍርድ ቤት ከላኝ በመሆን ያቀረበው ክስ ከ2ኛ ተከላኝ መ/ቤት በተሰጠኝ የዋና ምዝገባ ምስክር ወረቀት የንግድ ስራ ፍቃድ የሆቴል ድርጅት በማቋቋም አገልግሎት ላይ እያለሁ ከላኝ ለ2009 ዓ/ም የግብር ዘመን ለገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ሊከፈል የሚገባውን የመንግስት ግብር በመክፈል እና ለ2009 ዓ/ም የግብር ዘመን የንግድ ስራ ፍቃድ እንዲታደስ የሚፈቅድ ክሊራንስ መነሻነት 2ኛ ተከላኝ የከላኝን ንግድ ስራ ፍቃድ ማደስ ሲገባው የአዲስ ከተማ ክ/ከተማ የአካባቢ ፅ/ቤት የንግድ ስራ ፍቃድህ እንዲታገድ ስላሳወቀን የንግድ ስራ ፍቃድህ አናድስም በማለት ክልከላ ከማድረጉ በላይ የንግድ ስራ ፍቃድህ ታግዷል በማለት በቀን 28/04/2009 ዓ/ም የተፃፈ የማሳወቂያ ደብዳቤ እንደደረሰው በመግለፅ እና የንግድ ስራ ፍቃዳቸውን

እንዳይታደስ የክለክለው ያለአግባብ መሆኑ ጠቅሰው የንግድ ስራ ፍቃዳቸው እንዲታደስ እንዲወሰንላቸው ዳኝነት ጠይቀዋል። የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በበኩሉ ግራ ቀኙን ካከራከረ በኋላ በንግድ ምዝገባ ፍቃድ አዋጅ ቁጥር 980/2008 ዓንቀጥ 46 መሠረት አግባብ ባለው አካል አስተዳደራዊ እርምጃዎች የተወሰደበት ማናቸውም ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጥ 47 ንኡስ አንቀጥ 3 መሠረት በህግ ጉዳይ ላይ ይግባኝ ቅሬታ ካለው ጉዳዩን ለፍርድ ቤት ማቅረብ ያለበት ለአዲስ አበባ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በይግባኝ እንጂ በቀጥታ ክስ ለአዲስ አበባ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ሊቀርብ አይገባም በማለት ውሳኔ የሰጠ መሆኑ ከመዝገቡ ይዘት ለመረዳት ችለናል።

ከክርክሩ ሂደት ለመረዳ እንደተቻለው ተጠሪዎች የአመልካችን የንግድ ስራ ፍቃድ እንዳይታደስ በመከልከል የወሰዱት እስተዳደራዊ እርምጃ በተመለከተ አመልካች በቀጥታ ለአዲስ አበባ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ዳኝነት መጠየቃቸው አግባብነት ነው? ወይስ አይደለም? የሚለው ነጥብ መመርመሩ አስፈላጊ መሆኑ ተገንዝባል። በንግድ ምዝገባ ፍቃድ አዋጅ ቁጥር 980/2008 ዓንቀጥ 46 እንደተመለከተው አዋጅ፣ አዋጅን ተከትለው የሚወጡ ደንብና መመሪያዎችን ተላልፎ በሚገኝ ማንኛውም ሰው ላይ አግባብ ያለው አካል በአዋጅና አዋጁን ለማስረፈጫም በሚወጣ ደንብ በተመለከተው መሰረት አስተዳደራዊ እርምጃ እንደሚወስድ የሚደነግግ ነው። ይህ በእንዲህ እንዳለ አግባብ ያለው ባለስልጣን የበላይ ሃላፊ የቀረበውን አቤቱታ ሰምቶ በ5 ቀናት ውስጥ ውሳኔውን ለአመልካቹ በዕሁፍ ማሳወቅ እንዳለበት በተጠቀሱት ቀናት ውስጥ የበላይ ሃላፊው ውሳኔውን ያላሳወቀው እንደሆነ ቅሬታ አቅራቢው ስልጣን ላለው ፍርድ ቤት አቤቱታውን ማቅረብ እንደሚችል በዚህ አዋጅ ዓንቀጥ 47(2) የተመለከተ ሲሆን ፤ አግባብ ያለው ባለስልጣን በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወይም ምላሽ ያልተሰጠው ማንኛውም ሰው ውሳኔ በተሰጠ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ ስልጣን ላለው ፍርድ ቤት በህግ ጉዳይ ላይ ይግባኝ ማቅረብ እንደሚችል በዚህ አዋጅ ዓንቀጥ 47(3) ስር ተደንገባል። ከዚህ ድንጋጌ ይዘት ለመረዳት የሚቻለው አግባብ ያለው ባለስልጣን ውሳኔ ያገኘ እና በተሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን በህግ ጉዳይ ላይ ብቻ ይግባኝ አቤቱታ የማቅረብ መብት እንዳለው ነው።

በተያዘው ጉዳይ በቀን 28/04/2009 ዓ/ም በተፃፈ ደብዳቤ የንግድ ስራ ፍቃድህ አናድስም፤ የንግድ ስራ ፍቃድህ ታግዷል በማለት ተጠሪ በቀን 28/04/2009 ዓ/ም የተፃፈ ደብዳቤ ለአመልካች የደረሰው በመሆኑ አመልካች በዚህ አስተዳደራዊ እርምጃ ቅር የተሰኘ ከሆነ በንግድ ምዝገባ ፍቃድ አዋጅ ቁጥር 980/2008 ዓንቀጽ 47(3) መሰረት ይግባኝ የማቅረብ መብት እንጂ በቀጥታ ለአዲስ አበባ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ ስለማይችሉ የስር ፍርድቤት የሰጠው ውሳኔ በአግባቡ ነው ከሚባል በቀር የተፈጸመ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሥሕተት አላገኘንበትም። በዚህም ምክንያት ተከታዩን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

1. በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት መዝገብ ቁጥር 26794 ሰኔ 12 ቀን 2009 ዓ/ም የሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥሕ/ቁ 348/1 መሠረት ጸንቷል።

2 . በዚህ ችሎት ለተደረገው ክርክር የወጣውን ወጪ ግራቶች የየራሳቸውን ይቻሉ። መዝገቡ ውሳኔ ስላገኘ ተዘግቷል። ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ብ/ግ